

Tehillim #1

Who Wrote Sefer Tehillim?

Controversy and Confusion Regarding Authorship

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

Books 1-3	Book 4	Book 5
Two David collections (3-41, 51-70), also 86 39, 62 have Jeduthun also	Moses (90)	Two David collections (108-110, 138-145)
Two Asaf groups (50, 73-83) 77 has Jeduthun also	David (101, 103)	Two Hallelujah collections (111-113—followed by anonymous 114-116; 146-150)
Two Sons of Korah groups (42, 44-49, 84-85/87-88) 88 has Heman the Ezrahite also		Hallelujah (117, 135) followed by Praise the Lord for He is good (118, 136)
Solomon (72) Ethan the Ezrahite (89)	For the Sabbath day (92) Of Thanksgiving (100) Of the lowly man (102)	“HaGomel” (107) Praise of Torah (119) Song of Ascents (120-134, including four David, one Solomon) By the Rivers of Babylon (137)
Untitled (1, 2, 10, 33, 43, 66, 67, 71) 1-2, 9-10, 42-43, 70-71 all may be linked	Untitled (91, 93-99, 104-106)	

1. תהילים עב: א, יח-כ

(א) לְשִׁלְמָה אֶ-לְקִים מִשְׁפָּטִיד לְמִלָּד תָּנוּ וְצִדְקָתָד לְבִן מְלָד... (יח) בְּרוּדָד ה' אֶ-לְקִים אֶ-לְקִי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ : (יט) וּבְרוּדָד שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲמֵן וְאָמֵן : (כ) כָּלֵי תַפְלוֹת דָּוִד בְּן יִשָּׂי :

2. תהילים קכז: א

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה אֶסְהִי לֹא־יִבְנֶה בֵּית שָׁוֵא עֲמְלוֹ בּוֹנֵיוּ בּוֹ אֶסְהִי לֹא־יִשְׁמְרֵעִיר שָׁוֵא שְׁקֵד שׁוֹמֵר :

3. תהילים פח: א

שיר מזמור לבני קרח למנצח על מחלת לענות משכיל להימן האזרחי :

4. תהילים פט:א
משכיל לאיתן האזרחי :

5. תהילים לט:א
למנצח לידיתון לידותון מזמור לדוד :

6. תהילים סב:א
למנצח על ידותון מזמור לדוד :

7. תהילים עז:א
למנצח על ידיתון ידותון לאסף מזמור :

8. תהילים צ:א
תפלה למשה איש האלקים ה' מעון אפה הית לנו בדר נדר :

9. תהילים קלז:א
על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בוכרנו את ציון :

Psalm 137:1

By the rivers of Babylon, there we sat, sat and wept, as we thought of Zion.

10. בבא בתרא יד:-טו.
דוד כתב ספר תהלים ע"י עשרה זקנים : ע"י אדם הראשון, על ידי מלכי צדק, ועל ידי אברהם, וע"י משה, ועל ידי הימן, וע"י ידותון, ועל ידי אסף (טו.) ועל ידי שלשה בני קרח... דוד כתב ספר תהלים על ידי עשרה זקנים. וליחשוב נמי איתן האזרחי! אמר רב : איתן האזרחי זה הוא אברהם, כתיב הכא : (תהלים פ"ט) איתן האזרחי, וכתב התם : (ישעיהו מ"א) מי העיר ממזרח צדק וגוי. קא חשיב משה וקא חשיב הימן, והאמר רב : הימן זה משה, כתיב הכא : הימן, וכתב התם : (במדבר י"ב) בכל ביתי נאמן הוא! תרי הימן הוו.

Bava Batra 14b-15a

(14b) David wrote the Book of Psalms, including in it the work of the elders, namely, Adam, Melchizedek, Abraham, Moses, Heman, Yeduthun, Asaph, (15a) and the three sons of Korah... [You say that] David wrote the Psalms, including work of the ten elders. Why is not Ethan the Ezrahite also reckoned with? Ethan the Ezrahite is Abraham. [The proof is that] it is written in the Psalms, Ethan the Ezrahite, and it is written elsewhere, Who has raised up righteousness from the East (Isa. 41:2; *mi he'ir mi-mizrah*).

11. שיר השירים רבה ד: ד

עשרה בני אדם אמרו ספר תהלים, אדם הראשון, ואברהם, משה, ודוד, ושלמה, על אילן חמשה לא איתפלגון, אילין חמשה אחרנייתא מאן אינון, רב ורבי יוחנן, רב אמר אסף והימן וידותון ושלשה בני קרח ועזרא, ר' יוחנן אמר אסף והימן וידותון אחד, ושלשה בני קרח אחד, ועזרא.

Midrash Song of Songs Rabbah 4:4

Ten men composed the Book of Psalms: Adam, Abraham, Moses, David, and Solomon—these are five. With regard to these five there is no difference of opinion. Who are the other five? Rab and R. Johanan give different answers. Rab said: Asaph, Heman and Jeduthun, and the three sons of Korah and Ezra. R. Johanan said: Asaph, Heman and Jeduthun are only one; add to them the three sons of Korah and Ezra.

12. פסחים ק"ז

תניא: היה רבי מאיר אומר: כל תושבחות האמורות בספר תהלים כלן דוד אמרו, שנאמר כלו תפלות דוד בן ישי, אל תיקרי כלו אלא, כל אלו.

Pesahim 117a

R. Meir used to say: All the praises which are stated in the Book of Psalms, David uttered all of them, for it is said, The prayers of David the son of Jesse are ended [*kallu*, Ps. 72:20]: read not *kallu* but *kol ellu* [all these].

13. אבן עזרא הקדמה לספר תהילים

מי חבר זה הספר? אין צורך להשיב; אחר שהחכמים ז"ל העתיקו, כי אנשי כנסת הגדולה חברוהו, די לנו.

Ibn Ezra, introduction to commentary on Psalms

Who composed this book? There is no need to answer, seeing that our Sages have said that the Men of the Great Assembly composed it. That is sufficient for us.

14. Hayyim Angel, *Psalms: A Companion Volume*, 2022, p. 9

Louis Jacobs used Psalm 137 as a precedent to challenge traditional views of authorship of other biblical books. Christine Hayes remarked: "Tradition attributes the entire book of Psalms to King David.... However... some [Psalms] are clearly postexilic, such as... Psalm 137.... Despite the claim of religious tradition, the psalms were not all penned by David." Similarly, James Kugel states that "Tradition assigns authorship to King David." He likewise appeals to the contents of Psalm 137 to explain how nineteenth-century scholars began to doubt this traditional assumption and ultimately rejected it.

Tehillim #2

Tehillim in Transition: How Prayers Transform

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. תהלים פרק ג

(א) מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם בְּנוֹ : (ב) ה' מָה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלַי : (ג) רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ בְּא־לִקְיָם סֵלָה : (ד) וְאַתָּה ה' מָגֵן בְּעַדֵי כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי : (ה) קוֹלִי אֶל ה' אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קִדְשׁוֹ סֵלָה : (ו) אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיַצְתִּי כִּי ה' יִסְמְכֵנִי : (ז) לֹא אֵירָא מִרְבּוֹבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי : (ח) קוֹמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי אֶ-לִקְיָ כִּי הַפִּיֶת אֶת כָּל אֵיבֵי לְחֵי שְׁנֵי רְשָׁעִים שְׁבִרְתָּ : (ט) לֹא הִישׁוּעָה עַל עַמְדָּךְ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה :

Psalm 3

¹A psalm of David when he fled from his son Absalom. ²O LORD, my foes are so many! Many are those who attack me; ³many say of me, “There is no deliverance for him through God.” Selah. ⁴But You, O LORD, are a shield about me, my glory, He who holds my head high. ⁵I cry aloud to the LORD, and He answers me from His holy mountain. Selah. ⁶I lie down and sleep and wake again, for the LORD sustains me. ⁷I have no fear of the myriad forces arrayed against me on every side. ⁸Rise, O LORD! Deliver me, O my God! For You slap all my enemies in the face; You break the teeth of the wicked. ⁹Deliverance is the LORD’s; Your blessing be upon Your people! Selah.

2. מדרש תהילים יח:א

ר' יודן אומר בשם ר' יהודה, כל שאמר דוד בספרו, כנגדו וכנגד כל ישראל וכנגד כל העתים אמרו.

Midrash Psalms 18:1

R. Yudan said in the name of R. Yehudah: all that David said in his book was said for him and for all Israel and for all times.

3. רד"ק תהלים ג:א

ולפי דרך הפשט, כי המזמורים לא היו נקראים "מזמורים" בשעת מעשה, אלא על שהיו מזמורים בהם בבית המקדש... וכלם הנאמרים על דוד, בשעת מעשה היה דוד בהם בסכנה; אלא אחר שנצל מכלם, היו מזמורים כלם, ושבח והודאה לא-ל יתברך.

Radak on Psalm 3:1

According to the plain sense of the text, psalms were not called “psalms” at the time they were composed, but rather once they became Temple liturgy... Regarding those Psalms regarding David, he composed them while in danger. After he was saved, they became psalms of praise and gratitude to God.

4. תהלים פרק ו

(א) לְמַנְצַחַם בְּנִגְיֹת עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד : (ב) ה' אֵל בְּאַפָּךָ תֹכִיחֵנִי וְאֵל בְּחַמְתְּךָ תִּסְרָנִי : (ג) חֲנִי ה' כִּי אֶמְלֵךְ אֲנִי רָפְאֵנִי ה' כִּי נִבְהָלוּ עַצְמוֹתַי : (ד) וְנַפְשִׁי נִבְהָלָה מֵאֵד וְאֵת וְאֵתָהּ ה' עַד מוֹתִי : (ה) שׁוּבָה ה' חֲלֹצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדֶךָ : (ו) כִּי אֵין בְּמוֹת זִכְרֶךָ בְּשָׂאוֹל מִי יוֹדֵה לֶךָ : (ז) יִגְעֵתִי בְּאַנְחֹתֵי אֲשָׁחָה בְּכָל לַיְלָה מִטְּתִי בְּדַמְעֹתַי עַרְשֵׁי אֲמָסָה : (ח) עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַס עֵינַי עֲתִיקָה בְּכָל צוֹרְרֵי : (ט) סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פְּעֻלֵי אֲוֹן כִּי שָׁמַע ה' קוֹל בְּכֵיִי : (י) שָׁמַע ה' תַּחֲנוּנֹתַי ה' תִּפְלֵתִי יִקַּח : (יא) יִבְשׁוּ וְיִבְהָלוּ מֵאֵד כָּל אֵיבֵי יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רָגַע :

Psalm 6

¹For the leader; with instrumental music on the Sheminith. A psalm of David. ²O LORD, do not punish me in anger, do not chastise me in fury. ³Have mercy on me, O LORD, for I languish; heal me, O LORD, for my bones shake with terror. ⁴My whole being is stricken with terror, while You, LORD—O, how long! ⁵O LORD, turn! Rescue me! Deliver me as befits Your faithfulness. ⁶For there is no praise of You among the dead; in Sheol, who can acclaim You? ⁷I am weary with groaning; every night I drench my bed, I melt my couch in tears. ⁸My eyes are wasted by vexation, worn out because of all my foes. ⁹Away from me, all you evildoers, for the LORD heeds the sound of my weeping. ¹⁰The LORD heeds my plea, the LORD accepts my prayer. ¹¹All my enemies will be frustrated and stricken with terror; they will turn back in an instant, frustrated.

5. ברכות לב:

ואמר רבי אלעזר: מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה, שנאמר: גם כי אזעק ואשוע שתם תפלתי, ואף על פי ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו, שנאמר שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש.

Berakhot 32b

R. Eleazar also said: From the day on which the Temple was destroyed the gates of prayer have been closed, as it says, Yea, when I cry and call for help He shuts out my prayer (Lam. 3:8). But though the gates of prayer are closed, the gates of weeping are not closed, as it says, Hear my prayer, O Lord, and give ear unto my cry; keep not silence at my tears (Ps. 39:13).

.6 תהלים פרק ל

(א) מְזִמּוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד : (ב) אֲרוֹמְמָהּ ה' כִּי דָלִיתִנִּי וְלֹא שִׁמַּחַת אֵיבֵי לִי : (ג) ה' אֵל-לִקְי שְׁוֹעֵתִי אֵלֶיךָ וַתִּרְפְּאֵנִי : (ד) ה' הֶעֱלִית מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתִנִּי מִיּוֹרְדֵי מִיָּרְדֵי בּוֹר : (ה) זָמְרוּ לֵה' חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזָכֶר קִדְשׁוֹ : (ו) כִּי רָגַע בְּאֶפֶס חַיִּים בְּרַצוֹנִי בְּעָרֵב יִלְוּ בְּכִי וְלִבְקָר רִנָּה :

(ז) וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי בַל אֲמוּט לְעוֹלָם : (ח) ה' בְּרַצוֹנָהּ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עַל הַסִּתְרָתָהּ פָּנֶיךָ הַיִּיתִי נְבֻהָל : (ט) אֵלֶיךָ ה' אֶקְרָא וְאֵל ה' אֶתְחַנֵּן : (י) מִה בָּצַע בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֵל שַׁחַת הַיּוֹדֵךָ עֶפֶר הַיְגִיד אֲמַתְּךָ : (יא) שְׁמַע ה' וְחַנּוּנִי ה' הִיָּה עֲזָר לִי : (יב) הַפְּכֶתָהּ מִסִּפְדֵי לְמַחֹל לִי פִתְחָתָהּ שְׂקִי וַתִּאֲזָרְנִי שְׂמַחָה : (יג) לְמַעַן יִזְמְרָךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם ה' אֵל-לִקְי לְעוֹלָם אֲוֹדְךָ :

Psalm 30

¹A psalm of David. A song for the dedication of the House. ²I extol You, O LORD, for You have lifted me up, and not let my enemies rejoice over me. ³O LORD, my God, I cried out to You, and You healed me. ⁴O LORD, You brought me up from Sheol, preserved me from going down into the Pit. ⁵O you faithful of the LORD, sing to Him, and praise His holy name. ⁶For He is angry but a moment, and when He is pleased there is life. One may lie down weeping at nightfall; but at dawn there are shouts of joy.

⁷When I was untroubled, I thought, "I shall never be shaken," ⁸for You, O LORD when You were pleased, made [me] firm as a mighty mountain. When You hid Your face, I was terrified. ⁹I called to You, O LORD; to my LORD I made appeal, ¹⁰"What is to be gained from my death, from my descent into the Pit? Can dust praise You? Can it declare Your faithfulness?" ¹¹Hear, O LORD, and have mercy on me; O LORD, be my help!" ¹²You turned my lament into dancing, you undid my sackcloth and girded me with joy, ¹³that [my] whole being might sing hymns to You endlessly; O LORD my God, I will praise You forever.

.7 תהלים פרק נא

(א) לְמִנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד : (ב) בְּבוֹא אֱלֹו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר בָּא אֵל בַּת שֶׁבַע : (ג) חַנּוּנֵי אֵל-לִקְי כַּחֲסִדְךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ מִחַה פְּשָׁעֵי : (ד) הַרְבֵּה הָרַב כְּבָסְנִי מִעוֹנֵי וּמַחֲטָאֹתַי טְהַרְנִי... : (יב) לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֵל-לִקְי וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי : (יג) אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלִּפְנֵיךָ וְרוּחַ קְדוֹשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי... : (יז) אֵל-דְּנִי שְׁפַתִּי תִפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ : (יח) כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח וְאֶתְנֶנָּה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה : (יט) זִבְחֵי אֵל-לִקְי רוּחַ נְשֻׁבָּה לֵב נְשֻׁבָּר וְנִדְכָּה אֵל-לִקְי לֹא תִבְזֶה : (כ) הִיטִיבָה בְּרַצוֹנָהּ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶנָּה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָּם : (כא) אֲזוּ תַחֲפֹץ זִבְחֵי צֶדֶק עוֹלָה וְכִלִּיל אֲזוּ יַעֲלוּ עַל מִזְבֵּחַךָ פְּרִים :

Psalm 51

¹For the leader. A psalm of David, ²when Nathan the prophet came to him after he had come to Bathsheba. ³Have mercy upon me, O God, as befits Your faithfulness; in keeping with Your abundant compassion, blot out my transgressions. ⁴Wash me thoroughly of my iniquity, and purify me of my sin... ¹⁷O LORD, open my lips, and let my mouth declare Your praise. ¹⁸You do not want me to bring sacrifices; You do not desire burnt offerings; ¹⁹True sacrifice to God is a contrite spirit; God, You will not despise a contrite and crushed heart. ²⁰May it please You to make Zion prosper; rebuild the walls of Jerusalem. ²¹Then You will want sacrifices offered in righteousness, burnt and whole offerings; then bulls will be offered on Your altar.

Tehillim #3

The Wise and the Foolish in Sefer Tehillim

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. תהלים פרק א

(א) אֲשֶׁר־י הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלֵּךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לְצִדִּים לֹא יָשָׁב: (ב) כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה: (ג) וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתוֹלַע עַל פְּלִגֵּי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעֵלְהוּ לֹא יָבוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: (ד) לֹא כֹן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֶּץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ: (ה) עַל כֵּן לֹא יִקְמוּ רְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּט וְחַטָּאִים בְּעֲדַת צְדִיקִים: (ו) כִּי יוֹדַע ה' דָּרְךְ צְדִיקִים וְדַרְךְ רְשָׁעִים תֵּאבֵד:

Psalm 1

¹Happy is the man who has not followed the counsel of the wicked, or taken the path of sinners, or joined the company of the insolent; ²rather, the teaching of the LORD is his delight, and he studies that teaching day and night. ³He is like a tree planted beside streams of water, which yields its fruit in season, whose foliage never fades, and whatever it produces thrives. ⁴Not so the wicked; rather, they are like chaff that wind blows away. ⁵Therefore the wicked will not survive judgment, nor will sinners, in the assembly of the righteous. ⁶For the LORD cherishes the way of the righteous, but the way of the wicked is doomed.

2. רד"ק תהלים א:א

וכלל דוד בזה המזמור תורת האדם ומה שראוי לו לעשות בזה העולם, והגמול הטוב לצדיקים והעונש לרשעים. והוא מזמור נכבד מאד, לפיכך החל בו ספרו.

Radak on Psalms 1:1

David included in this Psalm the lot of man and what should happen to him in this world; and the reward for the righteous and the punishment for the wicked. This Psalm is very honored, and therefore he began his book with it.

3. תהלים פו:א-ב

(א) תִּפְלֶה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנֵנִי כִּי עֲנִי וְאֲבִיוֹן אֲנִי: (ב) שְׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חֹסִיד אֲנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֲתָה אֱ-לֹקֵי הַבּוֹטָח אֱלֹהֶיךָ:

Psalms 86:1-2

¹A prayer of David. Incline Your ear, O LORD, answer me, for I am poor and needy.

²Preserve my life, for I am steadfast; O You, my God, deliver Your servant who trusts in You.

.4 תהלים יח:כא-כה

(כא) יגמלני ה' כצדקי כבר ידי ישיב לי: (כב) פישמרתני דרכי ה' ולא דשעתי מא-לקי: (כג) פי כל-משפטיו לנגדי וחקתיו לא-אסיר מני: (כד) ואהי תמים עמו ואשתמר מעוני: (כה) וישבה' לי כצדקי כבר ידי לנגד עיניו:

Psalms 18:21-25

²¹The LORD rewarded me according to my merit; He requited the cleanness of my hands; ²²for I have kept to the ways of the LORD, and have not been guilty before my God; ²³for I am mindful of all His rules; I have not disregarded His laws. ²⁴I have been blameless toward Him, and have guarded myself against sinning; ²⁵and the LORD has requited me according to my merit, the cleanness of my hands in His sight.

.5 תהלים פרק לו

(א) לדוד אל תתחר במרעים אל תקנא בעשי עולה: (ב) פי כחציר מהרה ימלו וכניק דשא יבולון: (ג) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה...: (כה) נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם: (כו) כל היום חונו ומלוה וזרעו לברכה:

Psalms 37

¹Of David. Do not be vexed by evil men; do not be incensed by wrongdoers; ²for they soon wither like grass, like verdure fade away. ³Trust in the LORD and do good, abide in the land and remain loyal... ²⁵I have been young and am now old, but I have never seen a righteous man abandoned, or his children seeking bread. ²⁶He is always generous, and lends, and his children are held blessed.

.6 אבן עזרא, רד"ק, מאירי תהלים לו:כה
ולא ראיתי צדיק נעזב: לגמרי.Ibn Ezra, Radak, and Meiri on Psalms 37:25

I have never seen a righteous man abandoned: entirely.

.7 תהלים קז:י-יא, יז

(י) ישבי השד וצלמות אסירי עני וברזל: (יא) פי המרו אמרי א-ל ועצת עליון נאצו: (יז) אולים מדוד פשעם ומעונותיהם יתענו:

Psalms 107:10-11, 17

¹⁰Some lived in deepest darkness, bound in cruel irons, ¹¹because they defied the word of God, spurned the counsel of the Most High... ¹⁷There were fools who suffered for their sinful way, and for their iniquities.

.8 רש"י תהלים קז:יא

כי המרו אמרי א-ל: אין פורענות באה על האדם אלא בעונו.

Rashi on Psalms 107:11

Because they defied the word of God: no calamity befalls a person except on account of his sins.

9. רד"ק תהלים קז:

...ואם היו חכמים, היו חושבים בלבם: מה זה החולי ששלח לנו הא-ל?... אבל האוילים לא ירגישו בדבר ולא ישובו לא-ל עד שיכבד עליהם החולי מאד...

Radak on Psalms 107:17

...If they were wise, they would think in their hearts: what is this illness that God has sent us?...Fools, however, do not take heed nor repent to God until the illness becomes very severe.

10. תהלים מד: י-כז

(י) אַף־זָנַחְתָּ וַתְּכַלִּימֵנוּ וְלֹא־תִצָּא בְּצַבָּאוֹתֵינוּ: (יא) תִּשְׁיִבְנוּ אַחֲזֹר מִנִּי־צָר וּמִשְׁנֵאֵינוּ שָׁסוּ לָמוֹ: (יב) תִּתְּנֵנוּ כְּצֹאן מֵאֶקֶל וּבְגוֹלִים זָרִיתָנוּ: ... (יח) כִּלְזֹאת בְּאֵתָנוּ וְלֹא שְׁכַחְנוּךָ וְלֹא־שָׁקַרְנוּ בְּבְרִיתֶךָ: (יט) לֹא־נִסּוּג אַחֲזֹר לָבְנוּ וַתִּט אֲשֶׁרֵינוּ מִנִּי אֲרָחֶךָ: ... (כג) כִּי־עָלִיךָ הִרְגָנוּ כִּלְהִיּוֹם נָחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טְבָחָה: (כד) עוֹרָה לָמָּה תִישָׁן אֶ־דְּנִי הַקִּיצָה אֶל־תִּזְנַח לְנֶצַח: (כה) לָמָּה־פָּנִיךָ תִסְתִּיר תִשְׁפַּח עֵינֵינוּ וְלִחְצָנוּ: (כו) כִּי שָׁחָה לְעֶפֶר נַפְשֵׁנוּ דְבָקָה לָאָרֶץ בְּטַגְנוּ: (כז) קוּמָה עֲזָרְתָה לָנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חֲסִדֶךָ:

Psalms 44:10-27

¹⁰Yet You have rejected and disgraced us; You do not go with our armies. ¹¹You make us retreat before our foe; our enemies plunder us at will. ¹²You let them devour us like sheep; You disperse us among the nations... ¹⁸All this has come upon us, yet we have not forgotten You, or been false to Your covenant. ¹⁹Our hearts have not gone astray, nor have our feet swerved from Your path... ²³It is for Your sake that we are slain all day long, that we are regarded as sheep to be slaughtered. ²⁴Rouse Yourself; why do You sleep, O Lord? Awaken, do not reject us forever! ²⁵Why do You hide Your face, ignoring our affliction and distress? ²⁶We lie prostrate in the dust; our body clings to the ground. ²⁷Arise and help us, redeem us, as befits Your faithfulness.

11. תהלים צד: ח-יב

(ח) בֵּינוּ בְּעָרִים בְּעַם וּכְסִילִים מָתִי תִשְׁפִּילוּ: (ט) הִנְטַע אֶזְרָן הֲלֹא יִשְׁמַע אִם יִצָּר עֵינָן הֲלֹא יִבִּיט: (י) הֲלִיסֹר גּוֹזִים הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְלִימָד אָדָם דָּעַת: (יא) ה' יִדְעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי הֵמָּה הִבָּל: (יב) אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר תִּיִסְרֵנוּ יְיָ וּמִתּוֹרַתֶךָ תִלְמָדְנוּ:

Psalms 94:8-12

⁸Take heed, you most brutish people; fools, when will you get wisdom? ⁹Shall He who implants the ear not hear, He who forms the eye not see? ¹⁰Shall He who disciplines nations not punish, He who instructs men in knowledge? ¹¹The LORD knows the designs of men to be futile. ¹²Happy is the man whom You discipline, O LORD, the man You instruct in Your teaching.

12. תהלים פרק עג

(א) מְזֻמֹּר לְאֶסְף אֵף טוֹב לְיִשְׂרָאֵל אֵל-לִקְיָם לְבָרִי לִבָּב : (ב) וְאֲנִי כְמַעֲט נְטוּי נְטָיו רַגְלִי כְּאִין שִׁפְכָה שֶׁפְּכוּ אֲשָׁרִי : (ג) כִּי קִנְאַתִּי בְּהוֹלְלִים שְׁלוֹם רְשָׁעִים אֲרָאָה :... (יג) אֵף רִיק זְכִיתִי לְבָבִי וְאַרְחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפִי : (יד) וְיֵאֱהִי נִגְוֵעַ כָּל הַיּוֹם וְתוֹכַחְתִּי לְבִקְרִים : (טו) אִם אֲמַרְתִּי אֶסְפָּרָה כְּמוֹ הַנְּהַ דוֹר בְּנִיף בְּגִדְתִּי : (טז) וְאַחֲשִׁבָה לְדַעַת זֹאת עֲמַל הִיא הוּא בְּעֵינַי : (יז) עַד אָבוֹא אֶל מְקוֹדְשֵׁי אֵל-ל אֲבִינָה לְאַחֲרִיתָם : (יח) אֵף בְּחִלְקוֹת תְּשִׁית לְמוֹ הַפְּלִתָם לְמִשְׁוֹאוֹת : (יט) אֵיךְ הָיוּ לְשִׁמָּה כָּרְגַע סָפוּ תִּמּוּ מִן בְּלֵהוֹת : (כ) כְּחִלוֹם מִהֲקִיץ ה' בְּעִיר צִלְמָם תִּבְזֶה : (כא) כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי וְכִלְיוֹתַי אֲשַׁתּוֹנֵן : (כב) וְאֲנִי בְּעַר וְלֹא אֲדַע בְּהִמּוֹת הַיִּיתִי עֲמָד : (כג) וְאֲנִי תָמִיד עֲמָד אַחֲזֶת בְּיַד יְמִינִי :... (כד) כִּי הִנֵּה רָחֵקִיד יֹאבְדוּ הַצְּמִתָּה כָּל זֹנֶה מִמֶּךָ : (כה) וְאֲנִי קִרְבַּת אֵל-לִקְיָם לִי טוֹב שְׁתִּי בְּה' א-לִקְיָם מְחֹסִי לְסַפֵּר כָּל מַלְאָכוֹתֶיךָ :

Psalm 73

¹A psalm of Asaph. God is truly good to Israel, to those whose heart is pure. ²As for me, my feet had almost strayed, my steps were nearly led off course, ³for I envied the wanton; I saw the wicked at ease...¹³It was for nothing that I kept my heart pure and washed my hands in innocence, ¹⁴seeing that I have been constantly afflicted, that each morning brings new punishments. ¹⁵Had I decided to say these things, I should have been false to the circle of Your disciples. ¹⁶So I applied myself to understand this, but it seemed a hopeless task ¹⁷till I entered God's sanctuary and reflected on their fate. ¹⁸You surround them with flattery; You make them fall through blandishments. ¹⁹How suddenly are they ruined, wholly swept away by terrors. ²⁰When You are aroused You despise their image, as one does a dream after waking, O LORD. ²¹My mind was stripped of its reason, my feelings were numbed. ²²I was a dolt, without knowledge; I was brutish toward You. ²³Yet I was always with You, You held my right hand...²⁷Those who keep far from You perish; You annihilate all who are untrue to You. ²⁸As for me, nearness to God is good; I have made the Lord GOD my refuge, that I may recount all Your works.

13. קהלת רבה א יב

ודכוותיה (תהלים ע"ג) ואני בער ולא אדע בהמות וגוי זה היה ראוי להיות תחלת הספר אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה.

Midrash Kohelet Rabbah 1:12

“I was a dolt, without knowledge”: This could have been the beginning of the book [of Psalms], but there is no early or late in the Torah.

Tehillim #4

From Harshness to Halleluyah: Books 3-5

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Faculty, Beit Midrash of Teaneck

1. תהילים פרק פט

(א) מִשְׁכִּיל לְאִתּוֹ הָאֶזְרָחִי...: (ד) כְּרַתִּי בְרִית לְבַחֲרִי נִשְׁבַּעְתִּי לְדָוִד עֶבְדִּי : (ה) עַד עוֹלָם אֲכִיז רִצְעָךָ וּבְנֵי־יָדְךָ לְדֹר וָדֹר כְּסֶאֱדָה סֶלָה...: (כט) לְעוֹלָם אֲשַׁמֵּר לּוֹ חֻסְדִּי וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לּוֹ : (ל) וְשִׁמְתִּי לְעַד זְרָעוֹ וְכִסְאוֹ כִּימֵי שָׁמַיִם : (לא) אִם יַעֲזֹבוּ בְנֵי וְתוֹרָתִי וּבְמִשְׁפָּטֵי לֹא יִלְכוּן : (לב) אִם חֻקֹּתַי יַחֲלֹלוּ וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמְרוּ : (לג) וּפְקֻדֹתַי בְּשֶׁבֶט פֶּשַׁעַם וּבִנְגֻעִים עֲוֹנִים : (לד) וְחֻסְדִּי לֹא אֶפִּיר מֵעַמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּר בְּאַמוּנָתִי : (לה) לֹא אֲחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצֵא שִׁפְתַי לֹא אֲשַׁנֶּה : (לו) אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְּקֻדְשִׁי אִם לְדָוִד אֶכְתֹּב : (לז) זְרָעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי : (לח) כְּנֶרֶחַ יִפּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשֶׁחַק נֶאֱמַן סֶלָה : (לט) וְאַתָּה יְנַחֵת וּתְמַאֵס הַתַּעֲבָרֶת עִם מְשִׁיחֶךָ : (מ) נֶאֱרַתָּה בְרִית עֲבָדֶךָ חֲלֵלֶת לְאֶרֶץ נִזְרוּ : (מא) פְּרָצְתָּ כָּל יְגֵדֹתַיִם שִׁמְתָּ מִבְּצָרֶיךָ מִחֲתָה...:

Psalm 89

¹A *maskil* of Ethan the Ezrahite...⁴“I have made a covenant with My chosen one; I have sworn to My servant David: ⁵I will establish your offspring forever, I will confirm your throne for all generations.” Selah...²⁹I will maintain My steadfast love for him always; My covenant with him shall endure. ³⁰I will establish his line forever, his throne, as long as the heavens last. ³¹If his sons forsake My Teaching and do not live by My rules; ³²if they violate My laws, and do not observe My commands, ³³I will punish their transgression with the rod, their iniquity with plagues. ³⁴But I will not take away My steadfast love from him; I will not betray My faithfulness. ³⁵I will not violate My covenant, or change what I have uttered. ³⁶I have sworn by My holiness, once and for all; I will not be false to David. ³⁷His line shall continue forever, his throne, as the sun before Me, ³⁸as the moon, established forever, an enduring witness in the sky.” ³⁹Yet You have rejected, spurned, and become enraged at Your anointed. ⁴⁰You have repudiated the covenant with Your servant; You have dragged his dignity in the dust. ⁴¹You have breached all his defenses, shattered his strongholds.

2. תהילים פרק צ

(א) תִּפְלֵה לְמִנְשֵׁה אִישׁ הָאֶ-לֵקִים... (יג) שׁוּבָה ה' עַד מִתֵּי וְהִנַּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ : (יד) שְׁבַעְנוּ בְּבִקֵּר חֻסְדֶּךָ וּבְרִנָּה וּנְשַׁמְחָה בְּכָל יְמֵינוּ : (טו) שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה : (טז) גִּרְאָה אֶל עֲבָדֶיךָ פָּעַלְךָ וְהִדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם : (יז) וַיְהִי נֶעַם ה' אֶ-לֵקֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה :

Psalm 90

¹A prayer of Moses, the man of God. O Lord...¹³Turn, O LORD! How long? Show mercy to Your servants. ¹⁴Satisfy us at daybreak with Your steadfast love that we may sing for joy all our days. ¹⁵Give us joy for as long as You have afflicted us, for the years we have suffered misfortune. ¹⁶Let Your deeds be seen by Your servants, Your glory by their children. ¹⁷May the favor of the LORD, our God, be upon us; let the work of our hands prosper, O prosper the work of our hands!

.3 תהלים פרק צא

(א) יִשָּׁב בְּסִתְרֵי עֲלִיוֹן בְּצֶל שֵׁ-דֵי יִתְלוֹן : (ב) אֲמַר לֵה' מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֶ-לֵקִי אֲבַטַח בוֹ : (ג) כִּי הוּא יִצְלֵךְ מִפֶּחַ יְקוֹשׁ מְדַבֵּר הוֹוֹת... : (יג) עַל שְׁחַל וְנִפְתָּן תִּדְרֹךְ תִּרְמַס כְּפִיר וְתִנְיֹן : (יד) כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁנְגְּבָהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי : (טו) יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנַכִּי בְּצָרָה אֲחַלְצָהוּ וְאֶכְבְּדָהוּ : (טז) אֲרַךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעָהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי :

Psalm 91

¹O you who dwell in the shelter of the Most High and abide in the protection of Shaddai—²I say of the LORD, my refuge and stronghold, my God in whom I trust, ³that He will save you from the fowler's trap, from the destructive plague...¹³You will tread on cubs and vipers; you will trample lions and asps. ¹⁴“Because he is devoted to Me I will deliver him; I will keep him safe, for he knows My name. ¹⁵When he calls on Me, I will answer him; I will be with him in distress; I will rescue him and make him honored; ¹⁶I will let him live to a ripe old age, and show him My salvation.”

.4 תהלים פרק צב

(ו) מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה' מֵאֵד עָמְקוֹ מַחְשְׁבֹתֶיךָ : (ז) אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע וְכִסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת : (ח) בְּפִרְחֵי רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וְנִצְיָצוּ כָּל פְּעֻלָּי אֲנִי לְהַשְׁמָדָם עַד יְעַד : (ט) וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם ה' :

Psalm 92

⁶How great are Your works, O LORD, how very subtle Your designs! ⁷A brutish man cannot know, a fool cannot understand this: ⁸though the wicked sprout like grass, though all evildoers blossom, it is only that they may be destroyed forever. ⁹But You are exalted, O LORD, for all time.

.5 תהלים פרק צד

א-ל נְקָמוֹת ה' א-ל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ : (ב) הַנְּשָׂא שִׁפְטֵי הָאָרֶץ הַשֵּׁב גְּמוּל עַל גְּאִים : (ג) עַד מְתֵי רְשָׁעִים ה' עַד מְתֵי רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ... : (ח) בִּינּוֹ בְּעָרִים בָּעָם וְכִסִּילִים מְתֵי תִשְׁכִּילוּ : (ט) הַנְּטַע אֲזֹן הֲלֹא יִשְׁמַע אִם יִצָּר עֵינָי הֲלֹא יִבִּיט : (י) הַיִּסֵּר גּוֹיִם הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְּלַמֵּד אָדָם דַּעַת : (יא) ה' יָדַע מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי הִמָּה הַבָּל : (יב) אֲשַׁרִּי הַגִּבֹּר אֲשַׁר תִּיַסְרֵנוּ יְ-הוָה וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמָדְנוּ :

Psalm 94

¹God of retribution, LORD, God of retribution, appear! ²Rise up, judge of the earth, give the arrogant their deserts! ³How long shall the wicked, O LORD, how long shall the wicked exult...⁸Take heed, you most brutish people; fools, when will you get wisdom? ⁹Shall He who implants the ear not hear, He who forms the eye not see? ¹⁰Shall He who disciplines nations not punish, He who instructs men in knowledge? ¹¹The LORD knows the designs of men to be futile. ¹²Happy is the man whom You discipline, O LORD, the man You instruct in Your teaching.

.6 תהלים קד:לה

יִתְמוּ חַטָּאִים מִן־הָאָרֶץ וְרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת־ה' הַלְלוּ־הוָה :

Psalms 104:35

May sinners disappear from the earth, and the wicked be no more. Bless the LORD, O my soul. Hallelujah.

7. פסחים קיז.

דאמר רבי יהושע בן לוי: בעשרה מאמרות של שבח נאמר ספר תהלים: בניצוח, בנגון, במשכיל, במזמור, בשיר, באשרי, בתהלה, בתפלה, בהודאה, בהללויה. גדול מכולן הללויה, שכולל שם ושבח בבת אחת.

Pesahim 117a

Rabbi Yehoshua ben Levi said: The book of Psalms is said by means of ten expressions of praise: By *nitzuah*, *niggun*, *maskil*, *mizmor*, *shir*, *ashrei*, *tehilla*, *tefilla*, *hoda'a*, and *halleluya*. He continues: The greatest of them all is *halleluya*, as it includes God's name and praise at one time.

8. תהלים פרק קה

(א) הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: (ב) שירו לו זמרו לו שישחו בְּכָל נְפִלְאוֹתָיו: (ג) הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׁמַח לֵב מִבְּקִשֵּׁי ה': (ד) דַּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ בַקְּשׁוֹ פְּנֵי תַמִּיד: (ה) זְכְרוּ נְפִלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְּתֵי וּמִשְׁפְּטֵי פִיו: (ו) זָרַע אַבְרָהָם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: (ז) הוּא ה' אֱ-לֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
(ח) זְכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבַר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: (ט) אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׂבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: (י) וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: (יא) לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ פְּנֵעַן חֶבְל נְחֻלְתְּכֶם:
(יב) בְּהֵיוֹתֶם מֵתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּה: (יג) וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר: (יד) לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעִשְׂקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: (טו) אֶל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּלְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ:
(טז) וַיִּקְרָא רָעַב עַל הָאָרֶץ כָּל מִטָּה לְחֵם שָׁבַר: (יז) שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף...: (כג) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם...: (כו) שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: (כז) שְׁמוּ בָּם דְּבָרֵי אֲתוֹתָיו וּמִפְּתֵי בְּאֶרֶץ חָם...:
(לט) פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לְיָלְהָ: (מ) שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹם וְלָחֵם שְׂמִים יִשְׁבִּיעֶם: (מא) פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מֵיָם הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר:
(מב) כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: (מג) וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשָׁשׁוֹן בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו: (מד) וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִרְשׁוּ: (מה) בְּעֶבֶר יִשְׁמְרוּ חֻקֵּי וְתוֹרֹתָיו וַיִּנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

Psalms 105

¹Praise the LORD; call on His name; proclaim His deeds among the peoples. ²Sing praises to Him; speak of all His wondrous acts. ³Exult in His holy name; let all who seek the LORD rejoice. ⁴Turn to the LORD, to His might; seek His presence constantly. ⁵Remember the wonders He has done, His portents and the judgments He has pronounced, ⁶O offspring of Abraham, His servant, O descendants of Jacob, His chosen ones. ⁷He is the LORD our God; His judgments are throughout the earth.

⁸He is ever mindful of His covenant, the promise He gave for a thousand generations, ⁹that He made with Abraham, swore to Isaac, ¹⁰and confirmed in a decree for Jacob, for Israel, as an eternal covenant, ¹¹saying, "To you I will give the land of Canaan as your allotted heritage."

¹²They were then few in number, a mere handful, sojourning there, ¹³wandering from nation to nation, from one kingdom to another. ¹⁴He allowed no one to oppress them; He reprov'd kings on their account, ¹⁵"Do not touch My anointed ones; do not harm My prophets."

¹⁶He called down a famine on the land, destroyed every staff of bread. ¹⁷He sent ahead of them a man, Joseph, sold into slavery...

²³Then Israel came to Egypt; Jacob sojourned in the land of Ham...²⁶He sent His servant Moses, and Aaron, whom He had chosen. ²⁷They performed His signs among them, His wonders, against the land of Ham...

³⁹He spread a cloud for a cover, and fire to light up the night. ⁴⁰They asked and He brought them quail, and satisfied them with food from heaven. ⁴¹He opened a rock so that water gushed forth; it flowed as a stream in the parched land.

⁴²Mindful of His sacred promise to His servant Abraham, ⁴³He led His people out in gladness, His chosen ones with joyous song. ⁴⁴He gave them the lands of nations; they inherited the wealth of peoples, ⁴⁵that they might keep His laws and observe His teachings. Hallelujah.

9. תהלים קז:א-ג
(א) הָדוּ לְה' כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : (ב) יֹאמְרוּ גְּאוּלֵי ה' אֲשֶׁר גָּאֲלָם מִיַּד־צָר : (ג) וּמֵאֲרָצוֹת קְבוּצָם
מִמִּזְרָח וּמִמְעַרְב מִצָּפוֹן וּמִיָּם :

Psalm 107:1-3

¹“Praise the LORD, for He is good; His steadfast love is eternal!” ²Thus let the redeemed of the LORD say, those He redeemed from adversity, ³whom He gathered in from the lands, from east and west, from the north and from the sea.

10. תהלים קנ:ו
כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ־יָהּ :

Psalm 150:6

Let all that breathes praise the LORD. Hallelujah.